

РУСЛАН

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1.70 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
виставкою 7 доларів, або 12
рублів; з виставкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з виставкою що субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

Виходить у Львові що дня
крім неділей руских свят
о 5½ год. по полудні.
Редакція, адміністрація
експедиція «Руслана» при
ул. Осоліньських ч. II. партер
(фронт від ул. Тихої). Експе-
диція місцева в Агенції
Соколовского в насажі Гавс-
мана.
Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє.—
Рекламації неопечатаї є
вільні від порта. — Оголо-
шеня звичайні приймають
ся по ціні 20 с. від стріч-
ки, а в „Надславім“ 40 с.
від стрічки. Подяки і при-
ватні донесеня по 30 сот.
від стрічки.

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Подорож цїсаря до Босни й Герцоговини.

(X) Як ми вже звіщали, вибирає ся цїсар Франц Йосиф 29. мая з Будапешту до Босни й Герцоговини, задержить ся два дні в Сараєві і в Мостарі, а відтак поверне знов до Відня. Сей намір цїсаря, відвідати лично прилучені до монархії краї, викликав з одного боку одушевленє в тих краях, а з другого загальний подив усього населеня монархії для підшого віком володаря, котрий з цілим пожертвованєм пі доймає ся в тім віці такої трудної задачі. Навіть на старости літ не покидає монарх щоденної праці, в котрій не знає навіть недільного відпочинку, а звикши за молоду виповняти весь час роботою, поступає так само й тепер від ранка до вечера, займаючи ся без утоми державними справами.

Всеж таки далека подорож, на котрій проведе цілий тиждень, получена при всій запопадливости з певними негодами і трудами, а самі торжественні принятя в Босаньскім Броді, в Сараєві, вимагають значного напруженя сил підчас послухань, принятя всяких корпорацій і депутатий, перегляду війська. Все те для чоловіка в повній силі віку не є легкою справою, а тим більше в тім віці.

Всіх тих трудів підіймає ся однак неустрашимо цїсар з огляду на превелике значінє, яке прилучені краї Босна і Герцоговина мають для Австро угорської монархії. О сі краї опирає ся вузке побереже Дальмації і в звязи з прилученими краями набирає австрійське побереже незвичайної ваги. Через прилуку Босни і Герцоговини і в звязи з Дальмацією стає австро-угор-

ска монархія Балканською державою і має важний голос в питаннях близкого Сходу. Поява цїсаря Франца Йосифа в тих краях тепер прилучених, а до недавна ще уважаєних турецькою областю, надає всему тому ще особливого значінє. З тим усім лучать ся ще й личні понуки. Більшу половину володарства цїсаря Франца Йосифа від овлади Босни й Герцоговини аж до прилуки їх до монархії виповняє дбалисть о подвигненє сих країв і наданя імя європейської культури. Нічого отже дивного, що монарх під вечер свого життя бажає також своїми очима побачити сі області, котрим також надав конституційний устрій, що має якраз тепер вийти в житє. З тим устроєм входить Босна й Герцоговина в нову добу розвитку а приймає в такій хвилі володаря може лише скріпити великоавстрійську державну ідею.

Хто сидить на галицькім Митрополичім престолі?

(Конець).

А вкінци придивім ся, єго любові до нашого народу.

Яка єго любов і посвєята для народа, нехай посвєдчать слїдуючі факти.

Своїми посланями пастирськими, місіями, котрим сам проводить, або котрі припоручає, своїми науками двигнув наш народ в житю духовнім.

Сам хорий і то тяжко, нераз в часї місяц упадає на силах, та мимо сего цілими годинами проповідє, та сповідає в темну глибоку північ.

Чи яко хорий на ногу не повинен радше в

своїй палаті перебувати, як відбувати утяжливі канонічні візитації?

Митрополит хорий ходить по наших горах, ходить по горах Босни на то, щоби там шукати душ єму повірених, душ убогих своїх людей, щоби нести їм душевну потїху і розраду.

Чогож се є доказом, як не любови до свого народу.

Не так ми патриоти сьвященяки, що чванимось тим, що єсмо синами свого народу, що любимо єго, що для него жертвумось ітд.

Неодин з нас дивить ся на свого парохіянину з гори, та помітує ним... коли приходить ся сповнити якусь функцію духовну, сповідь, до хорого... то се нераз та не для одного є дуже тяжко... Неодин з нас сповідає в рукавичках, щоби парохіянину, цілуючи руку не повалив.

І за се ми патриоти любимо народ!

А Митрополит, що з відреченєм самого себе жартує весь свій талант, усе майно, своє здоровлє, для спасеня душ, що перший в сповідальницю йде, а послїдний відюдає, не любить народу! Він не є патриот!

Хтож властиво любить народ?

Вправді такої любови народу, любови спасеня душ народу не хочуть узнавати сучасні патриоти сьвітські; бо після них патриотизм лежить в тім, щоби народови як найбільше обіцяти, як найменше дати, а як найбільше взяти. З народом говорять і стикають ся, о нїм пам'ятають, коли треба від него голос видерти, а потім ані гадки не мають... Се однак не є патриотизм. Правдивий патриот з народом зносить ся, посеред народу найчастїше та найраднїше перебуває, вливає в него духа, о нїм все памятає. Котрий же патриот частїше та щирїше як Митрополит зносить ся з народом навчаючи та сповідаючи? Котрий патриот щоденно памятає про народ, як не Митрополит, що щоденно мо-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотруди́к.

Оповіданє із записок ірландського пароха.

Переклав Володимир Держирюка.

(Дальше).

Стрїнув ся я з капітаном біля річки. Вітер вїв від берега. Коли судно плило в місци, окруженім скелями, було ще пів біди, коли однак виплили ми на повну воду, то справді волїв би я цілком не знати моря. Я лежав на лавці судна а капітан кермував. Від часу до часу філії переливали ся через перед судна. З тої причини перемок я до нитки а Кампїон реготав ся з мене, бо був убраний в одїне неперемокаюче Часами питав: А що судно колибаєть ся дуже? Я одвічав зминокровоно і спокійно, знаючи, що він досвєдчає моєї відваги, коли судно то підносило ся з філії на філю, то опадало у великаньскі морські долини. Вкінци в хвилі, коли нараз змінив ся напрям вітру, Кампїон викрутив кермою так, що судно мало що не положило ся на філях, а вітрила зачіпали о поверхню моря а хоруговка на самім верху замачала ся у воді.

Гадав я, що ми пропали. З цілої сили зловив ся я за край судна, щоби не упасти до моря а він глядїв на мене допитливо. Нараз знов

викрутив керму і судно випрямувало ся на філях.

— Смерть заглянула нам в очи! — сказав змино.

— Розлучилиб ми ся на все — одвітив я.

— Чому?

— Бо я пішов би висше, а ви низше.

— Хотите сказати, отче добродію — що я пішов би до некла.

— Розумієть ся.

— Я не лиха людина.

— Так! Переслїдуєте нуждарів, в болоті їх нуряєте; ви є чоловіком без релїгії, бо ніколи не зігнете колїна перед Богом; Ви чоловік нечесний, бо кажете, що належите до приклонників католицької віри, а тимчасом науки то не слухаєте і заповідий не заховуєте.

— Мовчіть, отче! Я не звик, щоби в той спосіб хто до мене говорив!

— Бути може! — одвітив я — мимото мусите вислухати моїх слів, бо не можете рівночасно заткати уший пальцями і кермувати „Гальціоном“. Година мине, заки причалимо до берега а через сей час вислухаєте щось такого, чого ви ще ніколи не чули!

— Маю велику охоту кинути вас, отче, до моря!

— Я пересвєдчений, що для вас легко дуже допустити ся убійства та в тім случаю ви звязані, бо не можете випустити з руки керми.

— Тодї зачав я його кропити словами, мов

бато́гом. Я зобразив йому, як страшно раниє серце своєї дитини і як дуже ненавидять його мейканці побережа; а головний натиск клав я на нечестивість, яка проявляє ся в тім, що він признаєть ся до віри а її заповідий не сповняє. Він слухав в глибокій мовчанці, звертаючи судно до берега. Вкінци закликав:

— By Jove, ніколи не гадав я, щоби сьвященяк посвєдчав так остро говорити до чоловіка з висшої клєси сусїльної. Сей старий нездара...

В тім місци перервав о. сотруди́к своє оповіданє і сказав змішаний:

— Даруйте, отче парох, слова сі вирвали ся мені мимохіть.

— Нічого не шкодить — одвітив я — кажіть далі.

— А леж се неприлично!

— Вимагаю від вас, отче, щоби ви мені повторили слово в слово все, що сказав капітан. Сеж є прецінь найбільше цікаве.

— Нехай буде й так. Він сказав: „Сей старий нездара, книжковий міль, ніколи не посвєдчав говорити так до мене!“ Може бути однак, додав сотруди́к, що я його лихо порозумів!

— Ні! — одвітив я. — Капітан мав на гадці мене, свого пароха. „Нездар“ є більше в нашім селі, сумніваю ся однак, щоби був другий „книжковий міль“. Се я певно. Кажіть, отченьку, як далі.

(Дальше буде).

лить ся відправляючи Службу Божу за свій народ.

Так представляєть ся наш Митрополит А. Шептицький, коли ми приглянемо ся зблизка єго діяльності.

У своїх принципах і засадах — се правдивий Христовий Апостол; у своїм життю взір наслідования; обряду свого оборонця; духовенства свого отець; а народу свого любимець.

Він є наш! Потрійно наш! Він є наш, бо Богом нам призначений на Єпископа! Він є наш, бо душою і тілом відданий нашому народови! Він є наш, бо горячими нашими молитвами в часі тяжкої, тому кілька літ недуги, видертий з обнять смерти та вимолений горячими молитвами цілого нашого народу.

Чому ж, коли так, має наш Митрополит ворогів? питають! Власне тому, що є правдивий Христовий Апостол!

Адже тільки ті люди є єго ворогами, що они в душі своїй є ворогами Бога, ворогами Христа, ворогами католицької віри, ворогами закону Божого, та ворогами народу.

Але він має приятелів, Мало сказалисьмо: приятелів! Він має вірних своїх духовних синів, котрі сьвято переконані о спасенній діяльності Митрополита не тільки молять ся разом з ним, але разом з ним готові жертвувати всьо а навіть жите для здійснення ідеї осьвячення нашого народу, та зєдиненя Церков, для котрих наш Архієрей живе. Він має своїх борців, що на перший поклик стануть до борби, щоби віднести побіду над ворогами Божими, ворогами Христовими, ворогами католицької Церкви, та ворогами народними.

Не можемо закінчити, не додавши ще кілька слів.

Зле думав би собі сей, котрий би гадав, що се, що ми ту писали, то написали для оборони, або для піднесеня зовсім справедливих заслуг Митрополита. Ні! се не був наш намір! Нашим наміром було — як ми вже сказали на початку, — висказати се, що ми чуємо в нашій душі, та о чім ми сьвято переконані. Ми припеволені були се писати, щоби в совісті нашій не мати лютого та страшного ворога, котрий би нас безнастанно гриз та непокоїв, що ми читаючи та чуючи переворотність і злобу чорномазів Митрополита на те все мовчати та не повстали в обороні правди.

Никифор.

Над домовиною Б. Грінченка.

Журба туга зійшла для Рускої землі. Смерть Бориса Грінченка викликала по всій Україні-Руси невимовний жаль задля равої смерти сего визначного, ревного і щирого робітника на народній ниві. Ось київська „Рада“ пише п. з. „Нова велика втрата“:

Жорстока, неблаганна смерть вибила своєю страшною косою одну з найчільніших, одну з найвеличійших постатів серед невеликої лави працівників на українській ниві. Перетяла нитку життя одному з найдорогоцінніших синів матери України. Від удару вістря її перестало бити ся велике й міцне серце, повне безмірної любови до людей і до рідного краю; на віки склепили ся ясні очі, що сьвітили ся великим розумом, щирою правдивістю, великою енергією й рішучістю, навіки згорнули ся на грудях руки, натружені невсипущою працею...

На українській ниві не стало велитенської постаті Бориса Дмитровича Грінченка.

Під сьвіжим вражієм сумної звістки про надзвичайно тяжку велику втрату трудно писати, трудно зібрати одразу думки докони, трудно вбрати їх у звичайну форму, хоч до сїєї сумної звістки всі підготовлені, здасть ся, були заздалегідь, бо з далекої чужини надходили що разу чутки все більш та більш непевні. Неблаганна смерть прийшла не нагло; вона підкрадала ся потихеньку до покійного і вже давно зазірала йому у вічі. Проте думка й почутє не можуть відразу примирити ся з фактом смерти славетного діяча. Впродовж трийцяти років невсипущої, великої праці Бориса Грінченка, всі звикли бачити його одмітну, велитенську постать на українській ниві, на першому місці і всіх він

дивував своєю невтомною енергією й продуктивністю в роботі, за яку роботу він тільки не брав ся, або якої роботи на його не накиннули; все сьвідоме громадянство українське, яке розуміє вагу й значіне тієї доби, що ми тепер переживаємо і яке вміє шанувати й поважати таких видатних діячів, яким був покійний Грінченко, з глибокою повагою і щирою любовю дивило ся на величю постать його і жадало довгі роки бачити сю постать також міцною й незломною, також невтомною, енергійною і могоутньою, якою її бачили всі завжди і всюди. Але... буря страшніща міцному й величнюму дубови, ніж похилому, невеликому дереву. В одну мить вона ламає його і розбиває на скалки..

Буря життя одразу також зломала Бориса Грінченка. Його не стало в протязі одного року. Ще навіть з початку минулого року, коли тільки прокинули ся перші ознаки тяжкої хвороби, ніхто не міг думати, що за плечима в Грінченка стоїть вже смерть і заглядає йому в вічі. А тимчасом вона стояла... Грінченко згорів, як сьвічка, впродовж одного року.

Впродовж одного року, в розцвіті віку й сили, не стало великого, запопадливого працівника, який майже трийцять літ, не випускаючи з рук плуга, орав українську ниву.

Впродовж одного року не стало невтомного, невсипущого, талановитого сівача, що обсівав сю ниву добрим, дорогоцінним зерном...

В протязі одного року не стало щирої й великої душі, щирого й великого серця, не стало щирого й великого сина України.

В невимовно-тяжкій горі білядомовини Бориса Грінченка нехай зіллють ся до купи серця всього сьвідомого українства, на обширному просторі України суцього!

Нехай до глибини душі й серця все сьвідоме українство перейметь ся почутєм великої національної втрати!

А в тім самім числі д-ка С. Русова від українського жіноцтва висловлює щирий і превеликий жаль „Над сьвіжою домовиною“.

Не стало одної тільки людини — Бориса Грінченка! Але кому ж се на всій Україні аразу повстав такий смуток? Через що се такий болючий жаль опанував усі серця? Через що робота з рук падає й усі думки прилучають ся до одної — нема Бориса Грінченка!

Скінчили ся його стражданя, замерло серце, що було повне одним сьвятим, чистим почутєм, — коханєм до своєї рідної України! Україна панувала в його душі, задля неї він працював весь свій вік, до неї до останньої хвилини життя линули його мрії і думки.

З іменем Грінченка зєднано ся все, що на Україні робило ся за останні 20—30 літ задля національної сьвідомости, задля української народної осьвіти. На злиденні матеріальні засоби, в саму важку добу 80-х років за проводом Грінченка виходили українські книжки, закладали ся гуртки, товариства, в яких він навчав, як треба любити свій рідний край, як найкраще служити рідному народови. Велике, могоутнє натхненє було завсе в його словах, лунала певна віра в діло національного відродженя України і ся віра однаково впливала й захоплювала й старих громадян й молодь; через се коло Грінченка завсе йшла корисна для України робота.

Тепер не стало Грінченка! Ніколи вже не почуємо від нього ані поради, ані того живого слова, якеб осьвітлювало нам і на далі нашу важку працю.

Немає Бориса Грінченка, але імя його навіки зостанеть ся на Україні тим певним гаслом, яке дасть українським діячам змогу вивести наш люд з важких сучасних обставин його життя на той шлях сьвітлої долі — волі, якої завсе бажав йому невтомний український діяч, поет і громадянин — Борис Грінченко!

С. Русова.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Робота в держ. раді перенеслась тепер до комісії. Бюджетова комісія покінчила бюджет міністерства кр. оборони і почала бюджет

міністерства публичних робіт. Цікава розправа відбула ся у фінансовій комісії, в котрій социал-демократи бажали пописати ся позитивною роботою і подали там внесенє на податкову реформу пос. Реннера. Цікаво отже було, яку то благодать принесе внесенє социал-демократів, котрі привикли лише глузувати з правительственных предлог фінансових і їх неждарности та непригідности. Здавало ся отже, що аж социал демократам повело ся відкрити Америку. Тимчасом коли секц. шеф др. Райш приглянув ся ближше сим плянам і оцінив їх з заводового становища, виявило ся, що сей начерк социал-демократичний був би ще більшим обтяженєм як раз найубожших верств народних. Показує ся, що легше критикувати і мудрувати, як вести позитивну роботу, котра вимагає знаня та і снаги.

Угорські дневники розписали ся широко про приїзд цїсаря до Будапешту. Az ország сподїває ся з того ліпших часів і скріпленя мадярської державности.

Budapest, дневник Кошута, жалує ся, що цїсар так рідко приїздить і коротко проживає в Угорщині. Нарікає дальше, що всі переселеня угорські рішали ся або у віденськїм Дворі або в Шенбруні, бо між королєм з народом виставлено китайський мур. Тимто не покладає ніяких надїй на сю нову гостину.

Другий кошутівський дневник Egyestertes занимає ся босанською подорожею монарха і жалує, що в Будапешті окружає ся монарх лише двірськими личностями, а до Босни бере з собою товариство для Мадярів прямо обидливе. Що має там робити міністер загр. справ або війни? питає сей дневник. А обидва міністри-предсїдники їдуть там пособляти велико-австрійській ідеї. Подорож до Босни, се побіда політики Еренталя і наслідника престолоа, а гр. Куен має бути сьвідком усього того.

Слав. Єднота прийняла до відома виступленє ческих радикалів, а відтак перевела розправу про німецько-ческе порозумінє. Ческі хліборобники заявили, що предложать самостійний начерк закона язикового для цілої Австрії, на основі котрого мав би бути ухвалений рамовий закон для всіх країв. Як звіщає „Zentrum“, виступили з тим ческі хліборобники в порозуміню з південними Славянами, Русинами і ческими социалїстами і сподївають ся піддержки поль. кола. Начерк сего закона уложив посол Буквай. Коли Слав. Єднота прийме сей начерк, буде він поданий яко нагле внесенє в палаті, а звідси перейде до народно-політ. комісії. Пригадуємо, о чім ми нераз писали, що ще за куряльного парламенту міністер Білїньський уложив був такий начерк язик. закона, але що в нїм узядено також рівноправність руского народу, поль. коло під напором Козловского і т. п. не згодило ся на єго внесенє до палати.

До відкритя соймової сесії в Сараєві роблять пильні приготвлення. Босанське правительство приготонляє предлогу про викуп кметів а скоро на ню згодить ся австр. і угорске правительство, буде внесена в соїмі. Перша сесия, котру відкриє президент краю, буде коротка, займе ся уконституованєм, адресою і бюджетом на 1910 р. В липцю відрочить ся соїм і збере ся в осени для ухваленя бюджету на 1911 р.

Заграниця.

Ідучи за прикладом Болгарії, яка в 1908. р. скинула турецке ярмо, зложив кретийський парламент присягу вірности грецькому королеви і заповів, що таку саму присягу зложать також народні збори. Мимо протесту зі сторони Порти і рад зі сторони представників держав, кретийські народні збори зложили справді 9. мая с. р. присягу вірности королеви Юриєви, проти чого заупротестували магометанські послы Присяга народних зборів є очевидним нарушенєм status quo, але Кретийці заявляють, що нарушенєм status quo се не є, позаяк вже в 1908. р. зложили они таку саму присягу, проголошуючи тим прилуку Крети до Греції.

З сим поглядом Кретийців не може одначе згодити ся Туреччина; она не узнає рішучо сего, щоби status quo на Креті мав означати єго державну приналежність до Греції. Також і опікуючі держави подїляють гадку Туреччини, чого доказом усунене минушого року грецької хоругви. Але Кретийці хотять насильно переперти

свою забаганку, надіючися, що своєю витревалістю таки віднесуть побіду та що держава не допустить до сего, щоби Туреччина вислала на Крету своє військо.

Після одної вісти, виривді доси не потвердженої, задумує одначе Туреччина вислати військо на Крету в разі, колиб держави рішучо не виступили проти вчинку Кретийців. В сїм замірі не зможе спинити Туреччини навіть повстанє в Альбанії, бо мимо великих жертв, які оно там поносить, все ще має аж надто багато сили, щоби могла й де инде оружно виступити в обороні своїх суверенних прав. Опікуючі держави не можуть бездільно приглядати ся подіям на Креті, бо они моглиб стати небезпечними для загального мира. Отже годі припускати, щоби з огляду на симпатії до Кретийців держави віддавали їм в руки керму європейської політики. З другої сторони Туреччина не може допустити до сего, щоби нова доба єї державного розвитку розпочинала ся так соромно, щоби діло відродин турецької держави обернуло ся в нічо. Отже з сего згляду Туреччина всіма силами буде боронила своїх інтересів.

Державна рада.

На вчерашнім засіданю (в п'ятницю) пос. палати промовляв до протоколу пос. Сильвестер і заявив, що задля прикликаня до порядку пос. Брайтер в листі до предсідника палати, відгрожував ся, що дасть єму безпосередню відчуту своє домаганє чемнійшого з ним поступованя.

П. Сильвестер нап'ятував се поступованє Брайтера, яко незгідне з достоїнством палати і тому вислів догани і обуреня задля того є зо всім оправданий.

П. Брайтер в промові над реформою регуляміну порушив справу іменованя Венцлера членом палати вельмож.

П. Гломбінський відпірав закиди посла Брайтера.

П. Бельоглавек обговорював недостачі давного регуляміну, котрі довели до спиненя всякої роботи, а у деяких послів дійшли мавії великості до крайности, як се виявило ся з п. Брайтером, котрий під покришкою незайманости тяжко обидив предсідника палати.

П. Коритовський відпірав докори Брайтера проти него звернені.

Промовляли ще про реформу регуляміну, Удржаль, Хоц, Габель а по промовах генеральних бесідників Адлера проти і Мікляша за, відославо по фактичних спростованях Прашка, Хоца і Евг. Левицького предлогу про реформу з внесєнем п. Зайца в тій справі до регулямінової комісії.

Просимо відхобити передплату.

Новинки

— **Календар.** В неділю: руско-кат.: Неділя Мироносиць; римо-кат.: *Сон. св. Духа.* — В понеділок: руско-кат.: Успен. Теодозия печ.; римо-кат.: *Понеділок Сон. св. Духа.* — В второк: руско-кат.: Целагії пр. муч.; римо-кат.: Пасхалія.

— **Ексц. Митрополит Шептицький** виїхав нині рано о 9. год. в Бобреччину на канонічну візитацію. Візитація має потривати шість тижнів.

— **Вісти з України.** Дня 7. мая в Кременчузі відбув ся вечір пам'яті Т. Шевченка. Хором управляв д. Семененко. Хор дуже добре виконав деякі пісні на слова Т. Шевченка. Відомий кобзар Ів. Кочугура-Куреченко чудово співав думи про Хмельниченка, Саву Чалого й на смерть Шевченка. Кременчужани знали тільки з газет про Кучеренка, а тепер таки довело ся почути. Прибуток від концерту призначено на майбутню школу імени Т. Шевченка.

Житомирська "Просвіта" уладила 9. мая в городскім театрі Шевченкове сьвято. З початку д. К. прочитав коротенький, але інтересно складений реферат про Т. Шевченка. Після реферату великий хор "Просвіти" відспівав доволі гарно "Заповіт" Шевченка, "Чорна хмара зза Ляману" і т. и. Далі виставлено штуку "Назар Стодоля". Гарна і певна гра аматорів робила

приємне вражєне на присутних. Чудово були виконані "Вечерниці" Ніщинського під орудою д. Закусила. На жаль публіки було мало, а учеників начальство місцевих гімназій не пустило на сей вечір.

Одеський "Український Клуб" вислав у Християнію семі Бернзона телеграму, висловлюючи в ній своє спочуванє.

У об'єднаний комітет будови пам'ятника Шевченкови в Києві уже прийшло кілька проєктів пам'ятника. Усі проєкти виставлено в будинку городської думи у салі засідань.

В "Газеті Гадяцького земства" завели відділ "По Україні" українською мовою, подаючи в ньому звістки з нашого життя.

В неділю 8. мая в Харкові на могилу М. Кропивницького позносили люди силу свіжих квіток. — (За "Радою").

— **Зїзд австрійських католиків** відбуде ся в Інсбруці в днях від 9. до 11. вересня с. р.

— **Відзначєне.** Міністерство рільництва відзначило срібною державною медалею голову філії "Сільського Господаря" в Стрию п. Інокентія Захарієва, управителя школи 4-кл. в Дулібах, стрийського округу, а то за продукцію рільничих і огородничих плодів, як також за зібрані ним наукові збірки для доповняючої науки. Медаль сей важить 35 грамів, по одній стороні витиснена на вїй голова цїсаря, довкола котрої видіє напись: "Franciscus Josephus I. D. G. Austriae Imperator", по другій стороні вінець зложений з двох гірлянд, одна з дубового листя а друга з житних колосів — а серед сего вінця напись: "Nagroda państwowa dla zasług rolniczycch"

— **Арештованє шпигуна.** В Галичині і на Буковині намножило ся, видко, без кінця російських шпигунів. Оводі рано в мешканю при ул. Шептицьких ч. 38. арештовано знов одного небезпечного шпигуна російського, якогось Войтїха Якуба. Якуб виступав яко свідок в процесі шпигуна Декерта в Кракові. Роля єго в тїм процесі була так двозначна, що по процесі побачив, ще не має вже що робити в Кракові і для того перенїс ся до Львова. Щоби удати, що він преді анос робить, має якєсь занятє, взяв ся збирати анонси до "Gońca". В той спосіб вкручував ся Якуб у всілякі патріотичні польські товариства і довідував ся о їх політичних цілях. Але поліція мала вже бачне око на него, бо підозрївала єго о шпигунство, як він лиш приїхав з Кракова. На основі всіляких доказів, що Якуб є помічником російської охрани а рівночасно й провокаційним пруским агентом, перевела поліція в єго помешканю ревізію і знайшла множество так компромітуючих паперів, що по короткім переслуханю замкнула єго до арешту. Поліція ствердила, що Якуб є Жидом з Познаньщини і що імя єго і назвико лиш прибрані, не правдиві.

— **Комета Гелєя.** Чим ближше до землі підходить комета Гелєя, тим більше займають ся нею астрономи і неастрономи. Головну бачність звертають на хвіст комети, з яким має земля стрітати ся в ночи з 18. на 19. с. м. Астроном Гораліо Бентаволь в Мадриті заперечив, щоби комети взагалі мали який небудь хвіст, а вид хвоста є лише світляною улудою, і мотивує ся тим способом. Голова комети окружена прозраною атмосферою немов велика сочка заломлює лучі сонця, які по противній стороні від сонця виглядають для людського ока як стїжок. Ся теорія вже не нова і давнійше нею займали ся учені звїздарі. Вартість сеї теорії можна буде ствердити за кілька днів, коли комета буде перелїтати межі сонцем а землею.

— **Ювілейне сьвято.** (Прилюдна подяка і прошенє). Дня 5. мая с. р. обходив підписаний п'ятидесятилітню річницю своєї душпастирської діяльности. В тїм дни явило ся в Жужелю Всєч. Духовенство деканату Белзкого, щоби зложити свої желаня, заравом помолити ся в місцевій церкві, щоби Всевишній надїляв мене силами і здоровлєм до дальшого труду на церковнім і народнім полі. Наспіли телеграми і письма з желанями від численних знакомих так духовного, як і міського стану. Парохіяни села Цєблова жертвували на незабудь дорожчїну, вельми артистично виконану чашу. Вп. клир деканальний зложив на мої руки на добродїйні цілі 200 К., парохіяни Жужеля також 200 К., старенька 97 літня моя коляторка п-ї Юлія Ковнацька 200 К. За всі сї шедрі дари сердечне "Боже заплать"! Вп. жертводателям. В по полудневих годинах слїдувало сценічне представленє: "За сиротою Бог з калитою", котру сельска молодїж відігра ла під проводом Михайла Климова. В межах пригравала звїсна, добре вишколена музика селянська з Махнова.

Богу честь! слава! і подяка за сей день так мило опроводений в окруженю родини, щирих товаришів в душпастирській праці і старих знакомих, межі котрими явила ся звїсна з своїх добродїйних діл і Русинам цілим сердцем віддана графиня Анна з Дзятинських Потоцка з Риманова враз з донькою

Висше наведеними жертвами грошевыми підпомогли мене благородні дательі, що я закупив гарну площу серед села Цєблова положену, на котрій станув би відповідний будинок, в яким містила би ся школа жіночого господарства,

Наколи би наші фінансові інституції як і весь руский загал вступили в слїди названих добродїїв, що прийшли з помочю сему начатому добродїйному ділу, то вжеж не треба би довго ждати на зреалїзованє гадки, яка вже давно поселила ся в моїм умі і сердцю моїм. — Жу- жель, 12. мая. — о. К. Селецький.

— **Геть з пиянством!** Громадска рада в Оршівцях на Буковині ухвалила 15 голосами протів 3, щоби від 1. січня 1911. р не було в селі анї одної коршми. Внесєне таке поставив учитель П. Войновський, а всі селяни за сїм голосували однодушно. Проти був лиш місцевий пропінатор, польський заїда надлісничий Лявда і посесор. Факт, що селяни заявляють ся проти алькоголю, тим відраднійший, що Оршівці, се одна з найбільших буковинських громад, на яку могло припасти що найменше 6 шинків. Через те належить ся признанє внескодавцєви і всім радним, які зрозуміли, в чім лежить найгірше лихо нашого народу. І инші громади повинні піти за приміром оршівських радних, як се зробила вже громада Чорний Потік, де також рада громадска більшою голосів ухвалила, аби в селі не було ні одної коршми. У нас в Галичині щось не чувати, аби котра громадска рада заявила ся проти коршми.

— **Бурі і сніги.** Оводішне землетрясенє дало ся чути в цілій полуднево-західній Європі. Рівночасно, як кажуть, в звязі з землетрясеням настав холод і зимно в деяких сторонах. В тирольських Альпах упали такі сніги, що поїзд в Бреннері застряг в снігу. В чеських горах упав також сніг. В чорогорскім князівстві, в Голяндії і в Німаччині шалїли грізні заверухи. Ось маєте нещастя від комети — скаже не один непросвічений селянин. Комета спрятала вже англійського короля і принесла сніг в маю!

— **Переселєнський рух.** За останні дві рух переселєнців України трохи поменшив ся. Хоч поїздів з переселєнцями проходить через Київ стількиж, як і ранійш, але подорожних тепер менше. Не помітно вже худоби в поїздах, яку ранійш перевозили переселєнці. Ідуть здебільшого ходаки і поодинокі селяни, що по звичайній тарифі відправляють ся шукати землі за Ураль. Почали відправляти переселєнців з повітів київської і волинської губерній.

— **Взлет балюна відкликаний.** Завтрїшної неділі межі 10. а 11. год. перед полуднем мав відлетіти зі Львова балюн з трема особами. Взлетом займало ся тов-о "Авіята". Однак з огляду на лат. Зелені сьвята взлет відкликано на пізнійше.

— **Пожар в Перемишлянах** заподїяв шкоду, обчислену на 487.500 К. Погорільці були обезпечєні лишє на 59.400 К. Розповідають, що причиною пожару було варварське палєнє щура одним жидом. Жиди вірять, що щур облятий нафтою і запалений відстрашує инших щурів. Так само в Перемишлянах того трагічного дня рано зроблено зі щуром, який забіг межі тріски і сиринив пожав. І справді вистрашено всі щурі, але зі страшними наслідками для людей.

— **Смерть літача.** Воздухоплавець Міхелет виступив вчера в Ліоні на літаку. Підчас лету літак ударив об корабель і розторочив ся, а Міхелет розбив собі голову.

Оповідки.

— **Великий фестин у Львові.** "Руска Захоронка" і "Тов-о вакаційних осель" у Львові устроюють дня 9. червця с. р. (на случай непогоди 20. червця) на повиставовій площі великий фестин. Подаючи отсе заздалегідь до відомо нашої львівської Громади, звертаємось рівночасно з уклінною просьбою до всіх наших Товариств, щоби в згаданий день зволили не уряджувати вже ніяких инших забав, але уможливили своїм членам взяти участь в фестині, з якого весь дохід призначений на бідні діти. За Комітет: С. Рудницька, О. Бачинська.

— **3 Товариств.** Дня 27. с. м. відбудуть ся в Стрию заг. збори "Тов-а руских жєнщин" о 3. год. в "Нар. Домі". — Заг. збори кредит.-господ. тов-а "Народний Дім" в Любачеві відбудуть ся дня 26. червня. — Заг. збори кредит. тов-а "Мишаньска Каса" в Скалі відбудуть ся дня 29. мая о 7. год. вечером в читальні "Просвіти".

— **Переписка Редакції.** *Один іменем многих.* На безіменні дописи редакція не може давати ніякої відповіді і їх узглядняти.

Батько.

Оповіданє *Берншєрне-Бернзона.*

Газда, про якого тут розповідає ся, був найбогатшим в цілїм селі; називав ся Торд Еверас.

Одного дня стояв він в канцелярії пароха, випростований і з сьвяточною повагою на лиці.

— Я маю сина, — казав він — і хочу єго охрестити.

— Як він має називати ся?

— Фін — так, як его дідо.
 — А хто є в кумах?
 — Торд назвав кумів по імени. Се були найвизначайші чоловіки і жінки в селі, які належали загалом до родини батька.
 — Чи маєш ще що сказати? — спитав парох і поглянув на него.
 Селянин стояв хвилику мовчки.
 — Я хотів би, щоби его самого одного хрещено — промовив він.
 — То значить в будній день?
 — В найблизшу суботу, о 12. годині в полудне.
 — Чи маєш ще що додати? — спитав парох.
 — Нічого більше.
 Селянин вертів в руках капелюхом, мов би хотів іти.
 Тоді підніс ся парох.
 — То позволь мені, щоби я тобі з своєї сторони дав одно бажане на дорогу — сказав він, підійшов до Торда, взяв его за руку, глянув ему в очі і промовив:
 — Дай Боже, щоби дитина виросла тобі на щастє!
 * * *
 В шіснайцять літ по тім дни, стояв Торд знов в комнаті пароха.
 — Добре держиш ся Торде — промовив парох, що не бачив на нїм ніякої зміни.
 — Бо нема в мене і жури — замітив Торд.
 — Парох мовчав. По хвили спитав:
 — Щож у тебе нині вечером за діло до мене?
 Нині вечером приходжу задля мого сина, що має бути завтра миропомазаний.
 — Славний з него хлопець.
 — Я не хотів би вам скорше заплатити того, що вам належить ся, аж довідаю ся, яке місце він буде мати в церкві.
 — Я ему назначив перше.
 — Та я сього і певний — а тут десять талірів для вас.
 — Чи маєш ще яке бажане? — спитав парох і поглянув на Торда.
 — Більше ніякого.
 Торд пішов.
 * * *

Знов минуло вісім літ, коли одного дня перед робітнею пароха мож було почути голосний гамір. Се прийшло багато людей, а Торд стояв на переді громади.
 Парох підніс очі і пізнав его.
 — Ти приходиш нині в великім товаристві.
 — Я хочу дати мому синові на заповіді: він хоче женити ся з Карою Сторлід, дочкою Гудмунда, що ось ту стоїть.
 — Та то найбогатша дівчина в цілім селі.
 — Так кажуть — відповів селянин, підгладжуючи притім рукою волосє до гори.
 Парох сидів хвилику мовчки, мов би щось розважував; не кажучи ні слова, записав опісля імена в свої книги, а чоловіки підписали ся.
 Торд положив три талари на стіл.
 — Мені належить ся лиш один — сказав парох.
 — Я знаю, що вам належить ся, але се моя єдина дитина — я хотів би своє діло як найліпше заладити...
 По тім виясненю взяв парох гроші.
 — Отсе стоїш ту, Торде, вже третій раз задля твого сина.
 — Але я вже тепер також з ним готовий — відповів Торд, завязав свою мошонку, промовив „будьте здорові“ і пішов а за ним йшла поволи решта людей.
 В чотирнайцять днів по тім веслували батько і син серед тихої погоди по озері до Сторлідів, щоби умовити ся про весіле.
 — Щось не держить ся добре піді мною лавка — промовив син і встав, щоби її поправити. В тій хвили виховзує ся ему зпід ніг дошка, на якій стоїть; він хватає руками довкола себе, видає тревожний крик і паде у воду.
 — Держи ся весла! — крикнув батько скочив з місця і надставив ему весло.
 Син старав ся кілька разів его імити, та безуспішно. Ему задеревіли руки.
 — Чекай! Чекай! — кричав батько та став д-ньому підливати човном.
 Тоді перевертаєть ся син горілиць, кидає батькови глибокий погляд — і тоне в долину.
 Торд не хотів тому вірити. Він держав тихо човен і безупинно глянів на те місце, де его син пірнув в долину, мов би він мав знов виринути. Показало ся кілька баньок, ще кілька, опісля лише одна велика, яка розпришла ся — і знов лежало озеро тихе та ясне, мов зеркало.
 Три дні і три ночі бачили люди як батько веслував довкола того місця, без їди і напитку: він шукав свого сина. Аж ранком третого дня найшов він его і поніс сам через гори до дому.
 * * *

Від того дня минув рік. Пізно осінним вечером чує парох, як хтось перед сінними дверима рухає ся і шукає клямки. Парох отворив двері, а до середини увійшов високий, зігнений чоловік, худий та з білим волосем. Парох глядів довго на него, заки його пізнав: се був Торд.
 — Приходиш так пізно? — спитав парох і стояв дальше перед ним.
 — Ах так, приходжу пізно — відповів Торд і сів.
 Парох усів також. Мовчанка тревала довго;
 — Я мав дещо при собі, хотів би дати убогим; я маю намір заложити добродійне заведенє, яке би носило імя мого сина.
 Він встав, положив гроші на стіл і знов сів. Парох числив гроші.
 — Тут багато грошей — зауважив парох.
 — Се половина ціни мого маєтку, який я нині продав.
 Довго сидів парох мовчки: вкінці спитав лагідним голосом:
 — А що ти гадаєш робити?
 — Щось ліпшого!
 Знов сиділи оба хвилику мовчки. Торд глядів на землю, а парох на него. Тоді промовив тихо:
 — Я думаю тепер, що тобі приніс твій син щастє.
 — Так, і я також переконаний о тім — відповів Торд, підніс очі в гору, а по его лиці котили ся поволи дві сльози...
 („Народ. Голос“) Переклав Гр. Т.

Телеграми

з дня 14. мая.

Петербург. З огляду на недалеке переведенє прилуки Кореї до Япанії думано, що Росія запрестує проти прилуки. Однак Росія не хоче закаламутити мирних відносин до Япанії і віднесе ся рівнодушно до сеї події.
Відень. Легітимацийна комісія ухвалила перейти до подрібної дискусії над начерком про утворенє виборчого трибуналу.
Берлін. Сейсмографи в Н. Йорку записали велике землетрясенє в середній Америці.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
 від 1. до 16. мая 1910.

Найгарячіша сензація.

Шоленно о 8. год. вечер представлень. В неділі і свята 2 представлень о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлень. Білети вчаснійше можна набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 5.

40

АМЕРИКИ
і КАНАДИ

найліпше перевозить

Лінія Кунарда

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Ціня переправи кораблем 180 корон.
Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТВІ В ТРИЄСТІ:
Ультоїя, 17. мая 1910.
Карпатія, 7. червця 1910.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Люзитанія, найбільший і найвеличавіший парохід на світі, дня: 28/5 і 18/6 1910.
Мавританія: 21/5 і 11/6 1910 р.

122 (13—?)

Образи Шевченка, Хмельницького, Котляревського, Лисенка від 6—200 К. Фігурки з гіпсу а 80 с і 1-20 К Краватки, гердани, сорочки, фартушки, шапки сокілські і козацькі, альбоми, перфуми, спінки брошки і шпильки з гербом, тутки і паперці різного рода поручають. — Склади „Сокільського Базару“ у Львові, Стрию і Станіславові.

22 комнат у віллі

„ОЛЬГА“

комплетно і гарно умебльованих враз з постелию для П. Т. недужих до винайму в кліматичній місцевости **ТРУСКАВЦИ** враз з цілим утриманем по як найприступнійших цінах. З замовленнями треба зголошувати ся до Дирекції „Народної Гостинниці“ у Львові ул. Костюшка ч. 1. — — — 135 (13—25)

ЛІЧНИЦЯ Д-РА ТАРНАВСКОГО

в КОСОВІ (за Коломшею)

зел. станція Заболотів (Галичина).
ОТЪОРЕНА ВІД 1. МАЯ ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ

143(8—15)

Ол. Барвіньський, Історичний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.
Ол. Барвіньський, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.
W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. Gnięwosza, szefa sekcijnego ministerstwa wyznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.
Гомерова Одиссея, переклад Ніщинського (Байди). Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.
Метаморфози Овідія, переклад Сердешного. — Ціна 1 К.
Григорій С. Сковорода. — Ціна 30 с.
Кониський, Непримирена. — 40 с.
Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.
Антін Головатий, Уманця. — 30 с.
Шевченко, Наймичка, повість. — 60 с.
 Книгивня 30 с.
Проф. Ратміров, повість „Мордовця. — 40 с.
Оржешко, Великий, новеля. — 50 с.
Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.
 Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

ФОРТЕП'ЯНИ прегарні, неперроблювані, з першорядних фабрик у великім виборі в ріжних цінах, **НОВІ П'ЯНІНА** найдешевше поручає **ГАНАК,** Львів, ул. Личаківська 4. Можлива заміна. (10—11)

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 2.

Телефон ч. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюване кредиту своїм членам ріжнимкам обезпеченим в „Дністрі“ від більше літ.

Проценти від вкладок 4%, без потрученя податку рентового.

Вкладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полудне.

Конто в Щадниці почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Вкладки щадничі К 3,721.268—

Уділи членські К 284.195—

Позички уділені К 3,471.478—

Канцелярії Товариства отворені перед полуднем.